

Universitets- och
högskolerådet

Högskolan Kristianstad
291 88 KRISTIANSTAD

Analys, främjande och tillträdesfrågor
Erica Finnerman
010-470 03 65
BESLUT
2015-02-09
Reg. Nr. 411-14843-14

Postadress
Box 45093
104 30 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2
111 60 Stockholm

Telefon
010-470 03 00

Org nr
202100-6487

www.uhr.se

Ansökan om tillstånd att använda andra behörighetsvillkor för Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i fritidshem med inslag av validering vid högskolan i Kristianstad

Universitets- och högskolerådets beslut

Universitets- och högskolerådet beslutar, med stöd av 7 kap. 11 § högskoleförordningen, att Högskolan Kristianstad utöver områdesbehörighet A6a/6a får använda minst tre års dokumenterad yrkeserfarenhet på heltid från arbete som barnskötare i fritidshemmets och grundskolans verksamhet eller motsvarande som särskilt behörighetskrav för tillträde till Grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i fritidshem med inslag av validering, 180 högskolepoäng. Enligt 7 kap. 8 § ska de krav som ställs på särskild behörighet vara helt nödvändiga för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen.

Skälen för Universitets- och högskolerådets bedömning är att den arbetslivserfarenhet som Högskolan Kristianstad kräver är specifik och relevant för utbildningen. Vidare har lärosätets genom lärandemål och innehåll i utbildningsplan och kursplaner, kunnat visa att kravet på arbetslivserfarenhet är helt nödvändigt för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningens inslag av validering.

Universitets- och högskolerådet understryker vikten av att de sökande får tydlig information om behörighetskravet för utbildningen och hur detta prövas.

Tillståndet gäller till och med höstterminen 2017. Om lärosätet vill fortsätta att tillämpa relevant yrkeserfarenhet som särskilt behörighetskrav efter höstterminen 2017 ska lärosätet komma in med en ny ansökan samt en uppföljning av det särskilda behörighetskravet. I uppföljningen ska lärosätet beskriva vad behörighetskravet har betytt för utbildningen och för studenternas förmåga att genomföra utbildningen, samt analysera om det finns anledning att justera behörighetsvillkoret.

Beslut i detta ärende har fattats av Tuula Kuosmanen, ansvarig för Universitets- och högskolerådets tillståndsgivning, efter föredragning av utredaren Erica Finnerman.

Tuula Kuosmanen
Avdelningschef
Analys, främjande och tillträdesfrågor

Erica Finnerman
Utredare

Ärendet

Högskolan i Kristianstad ansökte den 26 juni 2014 om att utöver områdesbehörighet A6a/6a få använda minst tre års dokumenterad yrkeserfarenhet på heltid från arbete som barnskötare i fritidshemmets och grundskolans verksamhet eller motsvarande för tillträde till Grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i fritidshem med inslag av validering, 180 högskolepoäng. Utbildningen ges på distans.

Ansökan avser antagningen som gäller studier från och med vårterminen 2015.

Högskolan har haft tillstånd sedan antagningen till höstterminen 2010 och fram till med antagningen till vårterminen 2013 att använda ovan beskrivna behörighetskrav samt pågående anställning på fritidshem, i förskoleklass, i grundskolans tidigare år/motsvarande. Med anledning av att nuvarande tillstånd gått ut ansöker lärosätet om ett nytt, något förändrat, tillstånd. Förändringen i ansökan om tillstånd avser kravet på pågående anställning. Detta krav är i den förnyade ansökan borttaget.

Högskolan i Kristianstads ansökan består av motivering till användningen av dokumenterad yrkesverksamhet som särskilt behörighetskrav. Lärosätet har kompletterat ansökan med beskrivning av utbildningsprogrammet, kursplaner för termin 1-3 och 5-6, ytterligare motivering till användningen av dokumenterad yrkesverksamhet som särskilt behörighetskrav samt en redovisning av erfarenheterna av det tidigare tillståndet.

Lärosätets beskrivning och motivering

Högskolan i Kristianstad har sedan höstterminen 2009 utbildat lärare i förskola och fritidshem/skola i utbildningar med inslag av validering. I dessa utbildningar får studenterna möjlighet att individuellt validera kunskaper och färdigheter som förvärvats under yrkesverksamhet i för utbildningen relevanta verksamheter. För arbete i fritidshem/skola har högskolan anordnat sådan utbildning två gånger med start hösten 2010 respektive våren 2013. Våren 2015 avser lärosätet att anta 30 studenter till Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i fritidshem med inslag av validering, samma utbildning som startade våren 2013. Utbildningen vänder sig till yrkesverksamma barnskötare i fritidshem, förskoleklass och grundskolan som vill utbilda sig till grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem.

Utbildningens mål och längd är densamma som den ordinarie utbildningen och ges på distans. Det som skiljer den från ordinarie utbildning är att studenten har möjlighet att tillgodoräkna delar av sin yrkeserfarenhet som barnskötare i fritidshem och/eller skola i utbildningen. I början av varje termin genomgår studenterna en valideringsprocess. I valideringsprocessen ges studenten möjlighet att tillgodoräkna eller pröva sin reella kompetens i förhållande till lärandemålen i de olika kurserna. Detta innebär att den enskilde studentens studietakt kan variera under utbildningens gång beroende på vilka kunskaper och färdigheter studenten kan tillgodoräkna. Erfarenheterna hittills är dels att hur mycket som kan tillgodoräknas skiljer en hel del mellan olika studenter, dels att mer går att tillgodoräkna i början av utbildningen än i slutet.

Högskolan anför att eftersom lärandemålen i stor utsträckning riktar sig mot arbete i fritidshem och skola är erfarenheter och kunskaper erhållna i denna verksamhet en förutsättning för en meningsfull valideringsprocess.

Den uppföljning lärosätet skickat in visar att sju studenter av de 15 som antogs 2010 till "Läroarbete med inslag av validering – yngre barn, inriktning fritidshem och skola i ett helhetsperspektiv" har tagit ut avsedd examen. En student är klar med samtliga poäng men har inte ansökt om examensbevis. En student har bytt inriktning och tagit ut examen från den inriktningen. De studenter som inte fullföljt utbildningen har mindre än 60 godkända högskolepoäng inom inriktningen. Av de 12 studenter som antogs våren 2013 till "Grundläroarbete med inriktning mot arbete i fritidshem med inslag av validering" har nu påbörjat sin fjärde termin. 9 av 12 studenter är godkända på samtliga 90 högskolepoäng, termin 1-3. Övriga studenter är godkända på 80, 77 respektive 40 högskolepoäng.

Universitets- och högskolerådets bedömning

Övervägandena om arbetslivserfarenhet som behörighetskrav handlar dels om den är helt nödvändig för att studenterna ska kunna tillgodogöra sig utbildningen, dels om den är relevant. Enligt 7 kap. högskoleförordningen ska de krav som ställs vara helt nödvändiga för att studenterna ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Universitets- och högskolerådet fastställer de särskilda behörighetskrav som ska användas för utbildning som leder fram till yrkesexamen, medan högskolorna själva fastställer sådana krav för övriga utbildningar. Universitets- och högskolerådet kan, om det finns särskilda skäl, bevilja en ansökan om andra krav än de som följer av de fastställda områdesbehörigheterna (UHRFS 2013:2). Sådana krav kan vara krav på arbetslivserfarenhet.

Regeringen skriver i Vägar till högskolan för kunskap och kvalitet (prop. 2006/07:107) att kunskaper och erfarenheter som har inhämtats via t.ex. arbetslivet kan ge en god grund för att tillgodogöra sig högre utbildning. När det gäller vilka typer av kunskaper och erfarenheter från arbetslivet som kan komma ifråga som behörighetskrav, framför regeringen följande:

Regeringen anser dock inte att arbetslivserfarenhet per automatik ska ge behörighet till högre utbildning. Arbetslivserfarenheten skall vara relevant för utbildningen. Detta avgörs genom individuell prövning av kompetensen från högskolans sida. (s. 16)

Detta innebär att regeringen i propositionen uttalat att det som kan vara ett behörighetskrav för en viss utbildning är arbetslivserfarenhet av ett specifikt slag och inte arbetslivserfarenhet som är mer generell.

Baserat på Högskolan i Kristianstads ansökan och inlämnade kompletteringar har Universitets- och högskolerådet gjort följande bedömning.

För behörighet till Grundläroarbete med inriktning mot arbete i fritidshem med inslag av validering vill Högskolan Kristianstad använda ett särskilt behörighetskrav om minst tre års dokumenterad yrkeserfarenhet på heltid från arbete som barnskötare i fritidshemmets och grundskolans verksamhet eller motsvarande. Eftersom yrkeserfarenhet som barnskötare i fritidshemmets och grundskolans verksamhet direkt anknyter till utbildningens inriktning kan den arbetslivserfarenhet som efterfrågas

anses vara av ett specifikt slag. Universitets- och högskolerådet bedömer därför att det uppsatta kravet på arbetslivserfarenhet är relevant för utbildningen.

Att tidigare arbetslivserfarenhet avspeglas i lärandemålen för utbildningen och i utbildningens innehåll anser Universitets- och högskolerådet vara en viktig aspekt i bedömningen av att behörighetskravet ska kunna anses vara "helt nödvändigt". I kursplanerna för de icke valbara ingående kurserna i Grundlärautbildning med inriktning mot arbete i fritidshem med inslag av validering framgår att varje kurs inleds med en valideringsprocess där studenten har möjlighet att tillgodoräkna reell kompetens i relation till kursens innehåll. Detta visar att kravet på dokumenterad yrkeserfarenhet behövs för att en valideringsprocess ska vara möjlig. Högskolan Kristianstad visar vidare på att genomströmningen på programmet är god.

Högskolan Kristianstad har ansökt om tre års yrkesverksamhet, vilket verkar rimligt för att möjliggöra en valideringsprocess.

Universitets- och högskolerådet bedömer därför att det krav på arbetslivserfarenhet som Högskolan Kristianstad har ansökt om att få ställa både överensstämmer med regeringens intentioner om relevans för utbildningen och är helt nödvändigt för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningens inslag av validering.